

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пола године	3 .
За стране земље на годину	9 .

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК
2. децембра 1902 год.

Председавао заступник председника општине кмет г. Влад. Лацковић. Од одборника били г. г. Дамњан Стојковић, Никола И. Димитријевић, Р. Драговић, Петар Новаковић, С. Азријел, Т. Ц.-Јанковић, Св. Јанковић, М. М. Борђевић, Милан Димић, Љуба Дојчиновић, Борђе Н. Петроваћ, Др. М. Радовановић, К. Теодосијевић, Др. М. Леко, Урош Благојевић, Богоје Јовановић, М. Штрбаћ, Б. С. Живковић, Коста Др. Ризнић, Лазар М. Матић, Милош Валожич и Милован Миленковић.

Деловођ, Мих. М. Марјановић.

(СВРШЕТАК)

Одборник г. Косша Др. Ризнић изјављује, да ако је за установу ових кујни образовано како добротворно друштво онда му се може ставити на расположење поменута уштеда, а да општина води надзор, али да општина не буде ангажована у установљењу истих кујни набављањем локала, прибора и послуге нити у издавању јела, јер би општину стало много више од поменуте уштеде.

Одборник г. Др. Марко Леко, налази, да је овде главно питање: како да се сиротињи у овим хладним данима најбрже и најбоље помогне: да ли у новцу, да ли у природи? Није противан у опште кујнама, али се боји, да се на исте кујне не утроши уштеда и прилози, а да се не постигне оно што се жели, па да се после не буде имало с чиме помоћи. Налази да би сада било много боље поделити сиротињи како поменуто уштеду тако и добивене прилоге и на тај начин избећи да се не деси оно што је напред изложено.

Заступник председника општине налази да не би требало напуштати приватну иницијативу. Чита имена племенитих људи, који су се примили извођења ове идеје, па мисли да би општина требала и сама да жртвује што на ту жељ.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић изјављује, да нема спора, да су сви одборници одушевљени овим родољубљем племенитих људи, али, налазећи да је изнесена идеја за сада овако на брзо не остварљива, слаже се са мишљењем одборника г. Др. Марка Лега. Даље налази да би о тој ствари ваљало размислити дуже, проучити је, па је проучену решити. Овако на пречац прићи овоме начину за помагање сиротиње па ако исти пропадне онда се на њега односно на решење истог питања на овај начин неће нико враћати. Људи који су ушли у одбор нису узели на себе и установљење ових кујни и руковање истима, већ су се примили само прикупљања прилога, у начелу је противан за сада овим кујнама. Сиротиња ће бити задовољна ако у овим хладним данима буде имала хлеба и дрва. Кад би се исте кујне установиле у њих не би долазила она честита сиротиња. Наћи ће се какав пробисвет који ће добацити сиротињи како се то јело справља од оваког или онаког меса, па после тога ће те-

шко долазити онај за кога је то спремно, а пробисвети ће се истом кујном користити. Поред тога било би ту и кшефтова.

Одборник г. Борђе Н. Пешировић из говора заступника председника општине види да је и сам одређен за прикупљање прилога на ову жељ. Био је више пута у одборима за прикупљање прилога и зна како то тешко иде. И ако је идеја племенита ипак налази да је неостварљива. С тога је мишљења, да се сиротињи повиси за време хладних дана помоћ из поменуте уштеде и добивених прилога.

Одборник г. Божја Живковић не слаже се с предговорницима и ако налази да је гледиште одборника г. Др. Марка Лега исправно. Општина данас даје помоћ у готовом новцу, а да тај новац сва сиротиња не троши на оно за шта јој се даје познато је.

Ова идеја је само копија онога што већ постоји на страни. Ту се неће спремати прибор за какав хотел. На прибор и остало сем јела и дрва неће се по његовом мишљењу утрошити до 500 динара. Не стоји навод одборника г. Цинцар-Јанковића да у ове кујне неће доћи они за које се установљавају но они који не треба тамо да дођу. Доћи ће тамо сваки, а ако дођу и ови други адал ми. Ми овим имамо да учинимо покушај и да се користимо за будуће искуством које тим добијемо.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић није баш за то за ове кујне, што предговорник хоће исте ради стицања искуства. Пита зашто плаћати искуство онда, кад се за извођење тога већ има искуства. У страном свету постоје за то установе, чија се устројства могу лако добити.

Заступник председника општине даје реч стараоцу општ. сиротиње, који говори у смислу говора предговорника који су за кујне, али изјављује, да ова идеја није његова, нити је потекла од стране општ. суда.

Одборник г. Косша Ризнић, из говора предговорника који су за кујне и говора стараоца општинске сиротиње види да би ове кујне биле општинска установа и да би она у установљавању истих била ангажована. С тога је као и са раније изложених разлога противан установљењу ових кујни.

Ако би се желело да се на овај начин стално помаже општ. сиротињи, онда би ваљало то питање проучити и о њему размислити. За сада је противан томе а нема ништа против тога да се помоћ општ. сиротињи за време док су хладни дани повиси.

Одборник г. Соломон Азријел излаже како издаје помоћ у дрвима јеврејска прквено-школска општина.

Одборник г. Борђе Пешировић излаже тешкоће са којих се не би могла ова помоћ у јелу правилно и како треба да дели.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић у допуну навода предговорника излаже шта бива са јелом и пићем о опште народним празницима.

Одборник г. Божја С. Живковић изјављује да би ову помоћ у јелу добијала сиротиња по списку.

Одборник г. Раденко Драговић изјављује, да је ова идеја поникла услед наступеле хладноће. Кујне су добра ствар, али о њима ваља размислити леги, дакле треба их установљавати и правила прописивати леги; што се тиче дрва треба сиротињи на уста дати помоћ у новцу, а она нека их набавља.

Одборник г. Др. Милан Радовановић изјављује, да је у колико је разумео, ова идеја потекла иницијативом грађана.

Сиротињи у овим одвећ хладним данима треба дати прву и најпречу помоћ у дрвима и јелу и топлој чорби. Излаже шта је сиротиња и тврди да то најбоље знају лекари, који по својме позиву могу то да дознају.

Узима пример одборника г. Борђа Петровића. Жена једна која нема никакве зараде ни прихода сем општинске помоћи у 12 дин. плаћа стан 9 дин., остаје јој три динара месечно за остале потребе. Пита шта може та жена да учини са два три динара. Слаже се са предговорницима који су за кујне.

Одборник г. Косша Др. Ризнић изјављује да за установу кујни није ангажована иницијатива приватних колико општина. Кад је за установу истих ангажована општина онда није ово пут за помагање сиротиње. Кад би стварање ових кујни било иницијатива приватних, општина би требала да их помогне али овде то не стоји. Овде је више ангажована општина него приватни.

С тога и са раније изложених разлога не може да одобри, да се општина сада ангажује за установљење кујни, јер је та ствар још од општине непроучена а помагање сиротињи не трпи одлагање, да би се изнесена идеја могла проучавати.

Заступник председника општине понова излаже како се до ове идеје дошло.

Одборник г. Свескозар Јанковић не би био противан да општина помогне сиротињи на овај начин, кад би за то постојао какав сталан одбор.

Одборник г. Борђе Пешировић пита: постоји ли за извођење ове идеје какво друштво и ко су му чланови? Даље коме ће лица одређена за прикупљање прилога исти предавати а коме ће тај предавати рачуне?

Одборник г. Др. Милан Радовановић разуме да се ово питање има сада да реши у начелу: хоће ли општина поменуту уштеду ставити на расположење за наведену жељ, а да ће се даље за извршење ове идеје организовати одбор.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић изјављује, да је ова идеја утопија у колико је општина у остварењу исте ангажована. Што се тиче помагања сиротиње од стране општине мишљења је, да се оно учини дрвима у природи или повишицом помоћи а да се остави приватној иницијативи нека створи кујне.

Одборник г. Dr. Милан Радовановић налази да ништа не смета да се одустане од извођења ове идеје, ако се у његовом току увиди да је неостварљиво.

Заступник председника општине изјављује да му сваки дан долази сиротиња, која тражи хлеба.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић изјављује, да је врло лако помоћи сиротињи за хлеб. Уговорити са извесним лебарима у одељцима вароши да сиротињи на упутнице општине издају хлеб.

Одборник г. Урош Благојевић радује се, што види да цео одбор тежи томе да изнађе што згоднији начин да се општ. сиротињи у овим по све мучним данима помогне. Скреће пажњу одборника г. г. Живковића и Радовановића на ту околност што општина има двојак сиротиње: самаца и фамилија. У колико се самаца, тиче изнесена идеја па и, могла би се остварити, али у колико се тиче фамилија никако. Израже разлоге и за једно и за друго.

За снабдевање сиротиње хлебом могле би се давати упутнице као што рече одборник г. Цинцар-Јанковић, али кујне се не могу остварити, а не могу се за јело издавати ни упутнице. Зашто? Свима је познато. Било би ваздан жалби на издаваоце јела како не дају исто како треба. Како једном издају овако другом онако.

Нама ништа не остаје друго до да се грађанима захвалимо на заузимању за сиротињу и на прилозима, а да сиротињи издајемо за хлеб и дрва упутнице на хлебаре и дрваре и плаћамо из општинских средстава и прилога, а да се сиротињи поред тога за јело повиси помоћ односно издаје који грош више.

Одборник г. Милан Димић није за изнесу идеју с тога што се она не може остварити и с тога што се за то нема локала, а и сиротиња не може јести под ведрим небом без икакве удобности.

Одборник г. Лазар Матић израже какве има сиротиње. Има сиротиње за коју нису потребне ове кујне, док је има више за коју су потребне кујне. С тога је за ову идеју само ради

доласка до искуства; што се тиче дрва, мишљења је да се иста издају сиротињи према оптерећености децом и нејакима више а самцима мање.

Одборник г. Богоје Јовановић као дугогодишњи механиција израже узроке са којих се ова идеја не може остварити и тврди, да ако се ове кујне отворе неће трајати дуже од пет дана.

Пошто се нико више не јавља за реч заступник председника општине изјављује, да су у одбору мишљења у главном подељена у двоје и то: једни су од господе одборника, да се уштеда у 4000 динара која ће се у овој години показати на позицији расхода на сиротињу општ. буџета за ову годину употреби на издавање сиротињи топлог јела, хлеба и дрва; дакле на установање кујни уз припомоћ прилога добрих људи, други су за то: да се иста уштеда и прилози употребе на издавање сиротињи хлеба и дрва односно на издавање веће помоћи за време хладних дана. Ко је за прво гласаће „за“, ко је за друго гласаће „против“.

По извршеном поименичном гласању, — одбор је са 17 против 5 гласова — против гласали одборници г. г. С. Азријел, Dr. Милан Радовановић, Божа С. Живковић, Лазар М. Матић и Милош Валожић, — решио:

Да се захвали грађанима који су изнели идеју за оснивање кујни за издавање топле хране сиротињи и за издавање дрва истој за време наступелих хладних дана, а да се уштеда која би се имала на концу ове године на буџетској партији на сиротињу и прилози добрих људи који се буду добили употребе на издавање веће помоћи београдској сиротињи за време хладних дана: у хлебу и дрвима, као и помоћи за наступајуће божићне празнике у новцу.

III

По прочитању решења г. министра грађевина од 9 новембра 1902 г. Бр. 8071, донесеног по предмету процене земљишта регулац. фонда у цели арондисања имању г. Ђоке Атанацковића управника телеграфа, а послатог општ. суду актом министарства грађевина АБр. 10578, — одбор је решио:

Да се противу овога решења г. министра грађевина изјави жалба државном савету, пошто је истим решењем одобрена процена, која је по општину одвећ неправично изречена.

IV

По прочитању решења г. министра грађевина од 31 октобра 1902 г. Бр. 7800, донесеног по предмету процене имања г. Косте Скандеровића, економа, послатог суду актом кварта варошког АБр. 10528, — одбор је примио к знању ово решење г. министра грађевина.

V

По прочитању решења суда од 28 новембра тек. године АБр. 11002 којим су одређени одборници за издавање помоћи сиротињи за божићне празнике, — одбор је примио к знању ово решење.

РЕДОВНИ САСТАНАК 9 децембра 1902 год.

Председаво заступник председника београдске општине кмет г. Владимир Лацковић. Од одборника били: г. г. Коста Др. Рязић, Р. Драговић, Петар Новаковић, Милош Валожић, Дим. Наумовић, Милан Димић, Богоје Јовановић, Соломон Ј. Азријел, Љуба Дојчиновић, М. О. Петровић, В. С. Живковић, Дамјан Стојковић, Никола И. Димитријевић, Dr. М. Леко, Ј. Константиновић, К. Н. Лазаревић, Борђе Н. Петровић, К. Теодосијевић, Д. Тадић, Јован Смедеревац, Св. Јанковић, А. Н. Крмановић, А. Ј. Аксентијевић, А. Шток, Милош Миленковић, Урош Благојевић и Мих. Штрбић.

Деловој, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане другог децембра текуће године и примљен без измена.

II

На представку заступника председника општине, а после потребног обавештавања, — одбор је једногласно решио:

Да се Његова светлост гроф Владимир Николајевић — Ламсдорф, руски министар спољних послова који ће се на путу као изасланик Његовог Император-

ПОДЛИСТАК

ЖИВОТ И ВЛАДАВИНА СТЕВАНА ДЕЧАНСКОГА

НАПИСАО

МИЛОШ Л. ЗЕЧЕВИЋ

(6)

Може бити да су баш тих дана биле затегнуте везе између оца и сина, зашто су и Дубровчани могли знати, па да ипак Богуда, као човека из краја у коме је владао Стеван, назову човеком Стевановим зато што није било решено питање о његову спору са краљем Милутином.

У једној млетачкој листини од 3 маја 1313 године говори се о одлуци да се опрости Дубровчанину Лукарићу, сину Марка Лукарића што је послао у Дубровник девет тупета мачева (што чини 108 мачева), које су ухватили и одузели му царински чиновници. „Због садашњих прилика — вели се тамо — да се поврате мачеви Лукарићу.“¹

¹ „Quod fiat gratia Lucaro filio Marci Lucari de Ragusio, quod cum ipse mitteret Ragusium pro filio regis Raxie 9 decenas spataram, que fuerunt epate 108, et per custodes de contrabanis invente fuere et accepte, quod propter conditionem presentem restituantur eidem Lucaro dicte spatate.“ Ljubić, Listine I, p. 266. Што се ове листине тиче, овако је писао Љ. Ковачевић у „Годишњици“ III, стр. 396, нап. 3.: „Маја 1313 године вишеје млетачко опростило је глобу Лукару Лукарићу, Дубр овчанину, што је набавио, сину краља ранкога“ (Владисаву, јер је син Милутинов тада био у заточењу. 108 мачева у место 96 — (да није 90?) — (Ljubic. Mon. Spect

После ове листине спомиње се Стеван у записницима дубровачких већа од 11 новембра 1313 године, кога се дана у већу овластио кнез да може издати до сто перпера за дочек „сина краља Уроша.“¹

На ова се два податка морамо нарочито задржати, и видети шта се из њих може закључити за Стеванове везе са краљем Милутином.

Мало напред речено је да је скоро поуздано да се раздор између краља Драгутина и краља Милутина десио у почетку 1313 године. Ослањајући се на једну забелешку у млетачкој збирци записа под именом „Miste del Senato,“ у којој се говори о неком одговору посланицима краља Милутина који су тражили од Млетака помоћи и оружја,² а тако исто имајући на уму споменућу одлуку млетачкога већа од 3 маја 1313

I, 266). Јамачно ове је године искао Милутин оружје од Млетачке републике и нудио јој савез (Mon. Spect. I. 166. год. 1313-1316).“ Сваки може одмах видети да, према ономе што се уопште о ондашњим догађајима у Србији зна, ове две реченице једна другој противрече. Не треба ни спомињати да се под речима „filio regis Raxie“ овде не има на уму Владислав већ Стеван, јер је јасно да ако су мачеви били за Владислава, они се неби слали у Дубровник (quod cum ipse - sc. Lucarus mitteret Ragusium), него би их упутили Владиславу којим другим путем у Мачву или у Славонију. Да је Лукарић био Стеванов а не Владислављев набављач види се унеколико и по томе што је Лукарић и доцније, кад је Стеван постао краљем набављао Стевану оружје и друге ствари. Monumenta Ragusina, V, p. 243.

¹ Mon. Ragusina, I, p. 37.

² „Responsio facta ambaxatoribus regis Urosii societatis petito, armorum extractorum podinum et oblatam...“ Ljub. Listine, I, p. 166.

године, Љ. Ковачевић је писао: „Јамачно ове (1313) је године искао Милутин оружје од млетачке републике и нудио јој савез.“¹ Из ових речи није лако погодити ради чега је Ковачевић изнео ову претпоставку, али се с обзиром на текст у расправи може закључити да је овде Ковачевић мислио да је краљ Милутин тражио помоћи у Млецима због заваде са краљем Драгутином. И доиста мора се признати да је претпоставка о Милутинову тражењу помоћи у Млецима због заваде са краљем Драгутином, сасвим оправдана; али то тражење помоћи или савеза не мора имати никакве везе с оним издавањем мачева Стевану, што се спомиње у споменутој листини. Стога је оправдана претпоставка да је сам Стеван за себе набављао мачеве из Млетака преко Лукарића. То се у осталом може потврдити и још једним податком.

Познато је из родослова, да су краљ Драгутин и краљ Милутин били у љубави у време смрти матере им краљице Јелене (8 умрла фебруара 1314), па не само тада него се раније — управо од почетка лета 1313 године. Ово последње истина не стоји изречно казано у родослову, али се то другим подацима може потврдити. Краљ је Милутин манастир светога Стевана у Бањској започео зидати у договору са својом мајком, краљицом Јеленом и братом, краљем Дра-

¹ Годишњица III, стр. 396, нап. 3.

ског Величанства Цара свију Руса Његовом Величанству Краљу Србије Александру I задржати кратко време у Београду дочека на најсвечанији начин од стране представника београдске општине.

У ужи одбор за изналазак начина на који да се изврши овај дочек бирају се заступник председника општине и одборници г. г. Алекса Н. Крسمановић, Коста Др. Ризнић, Божа С. Живковић и Јован Смедеревац.

III

Одборник г. Др. Марко Леко изјављује, да је још августа месеца тек. године написмено предложио, да се замоли г. Никола И. Стаменковић, проф. Вел. Школе да све новије радове на проширењу београдских водовода проучи и о резултату тога проучавања да поднесе одбору извештај а и да је стални саветник и надзорник у радовима на београдском водоводу.

Да је одбор у седници својој од 26. августа тек године решио:

Да се овај његов предлог стави на дневни ред за коју од идућих седница. Да је председништво до иста исти ставило на дневни ред, али да га, са њему непознатих разлога, ни до данас није изнело на решење, већ је исти предлог на дневном реду некад био ближе некад даље као и данас.

Даље наводи да је том приликом и раније у одбору износио, да се на општинском водоводу ради без плана и програма а да је то и сам управник водовода једном приликом у одбору признао. Да је пак неумесно без плана и програма радити на водоводу сматра да није нужно нарочито доказивати. Сем тога дознао је, да су за водовод набављене и неке несавремене прпке а пре неки дан саопштено му је да и рачуни управе водовода нису исправни.

Скреће на све то одбору пажњу и скида са себе сваку одговорност ако то све стоји, а одбор не предузме ни овом приликом мере за уклањање тих неисправности. Сем тога тражи да га председништво извести зашто поменути ње-

гов предлог до сада није изнет одбору на решење.

Заступник председника општине изјављује, да је за овај предлог одборника г. Лека раније дознао ван одбора, јер дотле у одборским седницама није имао удела. Мисли да поменути предлог дотле није изнесен одбору на решење услед тога, што је дневни ред био претрпан предметима услед тога што су одборске седнице до пријема дужности од стране садањег одбора у последње време врло ретко држане. У времену кад је он почео заступати председника општине био је на дневном реду претрес буџета за 1903 годину, који предмет није трпео одлагања и с тога поменути предлог није могао износити на решење. Ну и ако то стоји ипак би исти предлог изнео на решење да је одборник г. Леко то тражио у седницама у којима је буџет претресан. Ствар стоји до одбора, ако одбор жели, он ће одмах изнети исти предлог на решење.

Прочитан је исти предлог АБр. 7871, и ранија одборска одлука по истом.

Одборник г. Божа С. Живковић знао је за овај предлог, али је сматрао, да исти не би требало решавати, док комисија која се по његовом предлогу има изабрати не прегледа радове општ. особља. Ну сада пошто је и сам дознао, да у водоводу има неких неисправности у радовима и рачунима предлаже да се за извиђај истих избере комисија без дебате.

Одборник г. Урош Благојевић мишљења је да одбор не треба да одступа од раније практике, по којој би управник водовода, да је данашњој седници присутан имао претходно да даде реч, јер ако би се одмах приступило усвајању овога предлога, онда би значило осудити га несаслушаног. Налази да би решавање по овоме предмету ваљало одложити за идућу седницу у којој би управник водовода имао по истој ствари претходно да даде реч. То би ваљало учинити тим пре што на дневном реду већ стоји предлог заступника председника општине за поделу одбора у секције те би се том приликом и тај предмет могао свршити и изабрати секција за водовод која би и то имала извидети.

буде до невоље, склони у њихов град. Ипак, поред свега тога, јасно је да тада у Србији није ништа било поремећено, — није било никака нереда, јер би се о томе у поменути дубровачким записницима морало што било рећи, пошто би то био и за Дубровчане значајан догађај због њихових трговачких веза са српском краљевином.¹ Према овоме Стеван дакле, није устао био на оца пре 11 новембра 1313 године.²

Поред тога што се по поменутој белешци у записницима дубровачких већа може узети као сасвим поуздано да се Стеван до новембра 1313 године није био дигао против свога оца може се на основу те белешке и на основу оне млетачке листине од 3 маја изнети једна веома вероватна претпоставка. Може се на основу тих података узети једно, да су се још пре 3 маја краљ Драгутин и краљ Милутин били измирили, и друго да се последице тога мира (о начину на који је склопљен, говориће се доцније опширније) већ почеле јављати, т.ј. да је још тада Стеван почео

Одборник г. Јован Смедеревац изјављује, да постоји предлог заступника председника општине, по коме се и за управу водовода има изабрати одборска секција. И да према томе не би требало овај предлог износити на решење, али кад г. г. Леко и Живковић наводе да у управи водовода има неисправности и у рачунима онда је за то, да се за сада избере једна стручна комисија за преглед радова и рачуна управе водовода, и да се умоли и г. Никола И. Стаменковић, проф. Вел. Школе, да у комисију уђе, па ако се нађе, да управник водовода не врши дужност како треба, онда нека се отпусти, јер на што плаћати и друго лице, кад се већ управнику водовода толика плата даје. И сам је уверен да су извесни предмети за водовод набављени скупо, али налази, да управник водовода није за то крив, јер је исте предмете набављао економ.

Одборник г. Др. Марко Леко изјављује, да не стоји у његовом предлогу навод одборника г. Смедереваца, да г. Стаменковићу треба плаћати хонорар, То је ствар одбора. Изгледа му, да г. Смедеревац хоће да поплаши одбор са плаћањем хонорара. Исто тако налази да је неправедно гледиште одборника г. Уроша Благојевића, који тражи да се претходно изврше неке формалности. Најзад сматра да је учинио своју дужност а за последице од неусавајања поменутог његовог предлога скида са себе одговорност.

Одборник г. Соломон Азријел изјављује, да му према говорима предговорника изгледа, да у управи водовода има дефицита. Тражи да се то без одлагања извиди.

Одборник г. Коста Др. Ризнић налази да ову ствар не треба оставити ни часа неизвиђену. Предлаже да се предлози одборника г. г. Др. Лека и Живковића споје и избере комисија, а да се умоли и г. Стаменковић, да у исту уђе.

Одборник г. Урош Благојевић изјављује да га одборници г. г. Леко и Ризнић нису разумели; он је своје гледиште заснивао на предлогу заступника председника општине односно поделе одбора у секције, а далеко је био и од помисли да тражи испуњавањем формалности на штету општине.

гутином, а краљица се Јелена разболела и умрла када се манастир довршавао.¹ Па како је овај манастир као што је лепо запазио Ковачевић једна од најдивнијих задужбина краља Милутина, зидање се морало отпочети, ако не пре, а оно свакојак после пролећа 1313 године. Отуда је сасвим поуздано да су у мају, кад је могло бити договарање између браће и мајке (што је могло бити док се архијепископ Никодим бавио у Цариграду),² браћа била у слози и миру.

Напред је споменута забелешка у записнику дубровачких већа од 11 новембра 1313 године, у којој се говори о доласку Стеванову у Дубровник. Тај податак, и ако иначе празан, очито показује да до тога дана није дошло до расцепа између Стевана Дечанскога и оца му краља Милутина. Није погрешно на основу тога податка мислити да се Стеван тада управо намеравао дићи против оца, али да се побојао неуспеха у овом предузећу, те је од Дубровчана тражио допуст да се, ако му

¹ Дан., Животи краљева, 150; Новаковић, Манастир Бањска, Глас XXXII, 1892, стр. 5.

² Новаковић на поменутом месту вели: „Пошто се зна да је краљица Јелена умрла 8 фебруара 1314, то је овај разговор био негде пре 1313, по свој прилици 1312 године.“ Према ономе што је напред речено о времену заваде између Драгутина и Милутина, ово Новаковићево мишљење не може да остане. Зидање је манастира могло почети најдоцније у почетку лета 1313 године, те је стога речено горе да је почело „ако не пре, а оно свакојак после пролећа 1313 године.“

¹ Како су Дубровчани сматрали оваке догађаје у српској краљевини, биће више речи када се стане говорити о буни Душановој против Стевана Дечанскога.

² Ваља споменути да се у записницима дубровачких већа налази помена и о доласку Драгутинова сина Владислава у Дубровник, и то на неколико дана пре Стеванова (записник од 1 новембра 1313 год. Mon. Rad. I, 36). Да ли се из овога може нешто извести за догађаје који се тада у Србији дешавају или не, не могу знати. (Упор. „Дело“ књ. XXI, 1899, стр. 328.)

негодovati и да се започео спремати против свога оца. То је спремање трајало и до у позну јесен (до новембра) те исте године. Да се Стеван дуго и пажљиво спремао за покрет против оца, може се из родослова посебно добити прилично јасан доказ. Тако се, што се из наведених места може видети, каже да је мисао о устанку прво постала код властеле, па да је властела тражила згодну прилику да уза се придобије Стевана; да се Стеван дуго опирао, и пристао тек након дугог наговарања од стране властеле; затим је тек настала агитација и по Зети и осталим крајевима, итд. А да се све то сврши, природно је да треба дуже време, бар пет или шест месеци.

Утврдивши тако да се буна Стеванова није догодила раније од 11 новембра 1313 године, потребно је видети када се она после могла догодити. Имајући на уму разлоге ради којих је Стеван устао против свога оца, о чему ће мало даље бити нарочито говора, поуздано се може узети да Стеванов устанак не пада после доласка краља Драгутина у Србију. Решивши, дакле, питање о томе кад је Драгутин долазио у Србију, биће решено питање о томе кад је Стеван устао на свога оца.

У причању о доласку краља Драгутина на гроб материн каже се у родослову да је Драгутин тамо стигао неко време

Одборник г. Божа Живковић изјављује, да овде није у питању предлог заступника председника општине о подели одбора у секције, већ је овде питање о неисправностима у управи водовода.

Одборник г. Милан Капетановић наводи да је у одбору изјављено, да у управи водовода постоје неисправности, да су набављене старе машине, да су неисправни рачуни. То је тешка оптужба. Налази да ту ваља одмах стати и извидети што скорије: постоји ли све то. Ако се утврди да све то стоји, онда би имали решити шта нам ваља предузети.

Кад сте бирали управника водовода ви сте нашли да је подобан за тај посао. Веома цени стручност г. Стаменковића за ствари водовода, али налази да решењу предлога одборника г. Лека не треба приступати, док се не извиди, стоје ли наводи о неисправностима радова и рачуна у управи водовода.

Одборник г. Др. Марко Леко изјављује, да кад је овај предлог дао није чуо за неисправне рачуне. Пре неки дан саопштио му је један општински чиновник да и рачуни управе водовода нису исправни, а ако то не буде стајало, онда нека одговорност зато носи тај општ. чиновник, а он по дужности саопштава то одбору.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да се решавање по овоме предлогу одборника г. Др. Марка Лека одложи док се комисијски не прегледају и не проуче сви до сада извршени нови радови на општ. водоводу и рачуни управе водовода.

У комисију за извршење овога посла одређују се одборници г. г. Јован Смедеревац и Соломон Азријел, а да се умоле и г. г. Никола И. Стаменковић, проф. Вел. Школе и Милош Илић, машински инжињер; да у ову комисију уђу као стручњаци ради извршења напред изложеног.

Да комисија одмах приступи овоме послу и по извршењу истог поднесе одбору извешће о нађеном стању радова и рачуна општ. водовода.

после одласка његових посланика из Србије. Најприродније је узети да његов долазак у Србију пада почетком лета 1314 године, јер је он свакојак био рад да што пре оде на материн гроб, кад јој није отишао на погреб, због велике зиме.¹ То најзад може потврдити и то што Данило каже да Драгутинов долазак пада неко време после одласка његових посланика из Србије.² Друкчије би казао Данило, да је Драгутин долазио у Србију годину дана после смрти краљице Јелене, јер он на овом месту прича о догађајима са доста појединости, и гледа да им што одређеније каже време.³ Поред тога неразумљиво би било поштовање краља Драгутина према сени своје мајке, кад би оставио да прође година дана а да јој на гроб не оде.

Пошто дакле нема смисла узети да Драгутинов долазак у Србију пада 1315 године, (1316 није могао долазити у Србију

¹ „Въ то бо врѣме преставлении єе (Краљице Јелене) бѣсть възмоуштении вѣтрѣно и зима люта не мала належешти.“ Дан., Животи краљева, стр. 90.

² „Самъ же оубо послѣди ѡко нѣкотороу врѣмени минуувѣшуу єе (краљице Јелене) краљ Стефанъ... иде поклонити се гробу матери своєє благочестивєє госпоже Іелени.“ Дан., Животи краљева, стр. 94.

³ Нпр. он каже да су посланици Драгутинови стигли два или три дана после смрти краљице Јелене: „Мѣ же оубо смѣренѣмоу єпископу Данилоу прѣпочивѣшуу въ монастири томъ по прѣставлении тоєе блаженєє да и два или три дѣни, и тоу приидоше мнози властели и силѣни възлюблєнаго єе благодѣстиваго краљ Стефана.“ Дан., Животи краљева, л. с.

IV

По прочитању акта одељака управе града Београда АБр. 11068, 11070 и 11106, иследног судије првост. суда за вар. Београд АБр. 11341, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да је доброг владања и средњег имовног стања: Давид Коен, олд. адвокат; да су доброг владања и доброг имовног стања: г. Милан Капетановић, проф. Вел. Школе, Израил Русо и Давид Русо, олд. трговци; и да му је непознат: Настас Марковић, олд.

Примедба. Седници, кад је ова изјава дата није присуствовао одборник г. Милан Капетановић, као интересован.

V

Заступник председника општине износи одбору на мишљење молбу Стоје В. Вишњић, удове, којом тражи уверење о породичном односу.

По прочитању те молбе СтВр. 4344, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молитељки може дати тражено уверење о породичном односу.

VI

По прочитању акта управе града Београда АБр. 11138, којим по молби Васе Лазаревића, за пријем у поданство, тражи мишљење о томе: треба ли молиоцу по молби учинити, пошто исти мисли да постане грађанин београдски, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцу може по молби учинити, ако томе не стоје на путу друге какве законске сметње.

VII

По прочитању решења општ. суда од 30 новембра тек. године АБр. 11144 о одређеној цени хлеба за прву половину месеца децембра тек. године, — одбор је примио к знању са одобравањем ово решење општ. суда.

јер је те године 12 марта умро), онда је најприродније узети да је долазио у Србију или крајем пролећа или почетком лета 1314 године, јер је то доба године најзгодније за путовање.²

Према свему овоме дакле устанак Стевана Дечанскога против краља Милутина није био после краја пролећа 1314 године, нити пре 11 новембра 1313 године. Из родослова се могу посредним путем добити неки подаци, који могу потпомоћи да се време Стеванова устанка још ближе одреди.

Данило прича да је два или три дана после погребља краљице Јелене, дошло у Градац на њен гроб посланство, од стране краља Драгутина, јер сам Драгутин није могао доћи из далеке земље. Ово посланство, у коме су била знатна Драгутинова властела, послао је био Драгутин — како вели Данило — да види шта се догодило, па да му све јаве. После некога времена дошао је Драгутин лично да се поклати гробу своје мајке, када учини веома велике милостиње, па се после тога упуту у Пауне, на двор краља Милутина. Милутин га је дочекао радосно, и дуго су ту провели у љубави заједно: да се све злураднице и завидљивци

² Тако узима и Ј. Ковачевић у „Годишњици“ III (1879). стр. 438, где каже да је даровна повеља краља Милутина манастиру Грачаници писана „по свој прилици око половине 1314, кад је Драгутин — који се такође у овој повељи спомиње (в. Мон. Serb. стр. 562 и 564) — долазио брату у гости.“

VIII

По прочитању акта VII београдске пуковске окружне команде ОВБр. 3660, којом тражи разлоге општ. одбора о томе: зашто Аврам С. Ешкенази, обвезник коњичког одељења VIII пешад. пука Краљице Драге не може набавити и држати прописног јахаћег коњ, — одбор је изјавио мишљење:

Да молилац Аврам С. Ешкенази не може набавити и држати јахаћег коња и ако је његов отац Семајо Ешкенази, казас, оптерећен са 140'40 дин. непосредне порезе са следећих разлога: и ако молилац Аврам С. Ешкенази живи код свога оца Семаја Ешкенази, ипак се не може сматрати да су исти у задрузи, јер је по §. 507. грађ. законика задруга онде где је смеса заједничког живота и имања свежом сроства или усвојењем по природи основана и утврђена, а по §. 508. истог законика што је год имања и добара у задрузи није једног, но свију и што год који у задрузи прибави, није себи но свима прибавио.

Међу тим овде не стоји тај случај, јер је са означеном сумом непосредне порезе задужена радња оца моличевог Семаја Ешкенази, казаса, код кога молилац као син станује, што значи, да молилац не стоји са својим оцем у односу, који предвиђа §. 507. грађанског законика, дакле није с њиме у задрузи и да се према томе не може узети пореза његовог оца за разлог по коме би молилац могао набавити и држати прописног јахаћег коња. Ну баш кад би се узело и противно изложеном ипак молилац не би био у стању да набави и држи прописног јахаћег коња према суми порезе којом је задужен његов отац, која би на његов део дошла.

иосраме видећи толику љубав међу браћом. После тога Милутин обилато обдари Драгутина и његову властелу па се растану.¹ — По одласку Драгутинову у Срем, Симо-

¹ „Док сам ја смирени єпископ Данило — прича он сам — препочинуо два или три дана након смрти те блажене (краљице Јелене), дођоше ту мнози и силни властели премилога сина њезина краља Стевана од сремске земље, и плакаше и ридаше много на гробу побожне краљице. А њен син, побожни краљ Стеван није могао доћи из далеке земље на погреб побожне, те беше послао ове да виде шта се догодило и да му све јаве (шко да видети бивше, и повѣстити њему вѣса). После неког времена дође и сам њен христољубиви син краљ Стеван; веселећи се у Христовој благодети и, севивши се љубави материне, подиже се од богом дароване му државе, као што рекох, земље сремске са свима својим великим властелима, и дође да се поклати гробу своје матери побожне краљице Јелене. И дошавши у храм св. Богородице, у месту названом Градац, где почива тело блажене краљице, плакаше и ридаше горко над светим гробом њеним, а тако исто и сва властела његова. И ту даде многе дарове и прилоге дому пресвете Богородице и пречасноме гробу блажене матери своје; а обдаривши свако човече бивше које живљаше у том манастиру од малага до великога, обрадова их духовно и телесно. Затим радостан, поклонив се икони пресвете деве Богородице и гробу матери своје блажене матери своје; а премиломе брату своме, побожном и превисокоме краљу Стевану Урошу, који тада беше у своје славном двору на месту званом Пауни. Ту се састаше у великој љубави и неизмерној радости, и много дана наслађиваху се у господу богу своје слатком, свесрдочном и дивном љубављу. И проведоше многе дане у неисказаном весељу тако да се св. злураднице и други такви посраме видећи преизобиљну љубав њихову, а они који су их љубили да се радују неизреченом радошћу у господу (шко вѣсьмъ зломьслештиимъ и такѣкимъ посрамити се видеште прѣизобиљноюу љубовь єє, любештеи же єє вѣсьмъ радовати се о господи радостию неизреченоу). И овај христољубиви брат његов, побожни и превисоки краљ Урош (Милутин) обдари њега и све велмуже његове многим и одабраним даровима, и пусти га са славом к престолу његове државе у област земље сремске.“ Данило, Животи краљева, стр. 94—95.

РЕДОВНИ САСТАНАК

13 децембра 1902 год.

Председавао заступник председника општине кмет г. Владимир Лацковић. Од одборника били: г. г. Д-р М. Леко, Р. Драговић, Богоје Јовановић, Дамњан Стојковић, Петар Новаковић, Љуба Дојчиновић, С. Авријел. Св. Јанковић, Тодор Мијаиловић, Никола И. Дмитријевић, С. М. Веселиновић, Мих. М. Борђевић Урош Благојевић, Борђе Н. Петровић, К. Теодосијевић, Јован Смедеревац, Живојин М. Перић, Милан Димић, Дамњан Стојковић, Д. Тадић, Тома Цинцар-Јанковић, А. Ј. Аксентијевић и Лазар М. Матић,

Деловој, Мих. М. Марјановић.

I

Заступник председника општине извештава одбор, да од изабраних одборника није до данас положио заклетву ни примио дужност одборник г. Живојин М. Перић, проф. Вел. Школе. Да је позвао г. Перића да у данашњој седници то учини.

Моли протопрезвитера града Београда да од г. Перића у смислу чл. 106. зак. о општинама прими заклетву.

Пошто је протопрезвитер града Београда у смислу поменутог зак. прописа примио од г. Перића заклетву, — Одбор је примио к знању ово полагање заклетве.

II

Прочитан је записник одлука седнице држање деветог децембра тек. године и примљен без измена.

III

Одборник г. Раденко Драговић пита председништво: зашто 11. ов. м. у вече, када је у Београд приспео Његова Светлост гроф Ламсдорф није осветљен део вароши од Лондона до Теразије, кад је за то осветљење било спремно све шта је потребно, као што је председништво у прошлој седници одбору саопштило.

Заступник председника општине одговорио је: да то није учињено по нарочитој жељи високог путника, коју је изјавио преко царског посланика у Београду г. Чарикова.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

нида је походила Драгутинову жену у Београду, а затим су обе дошле на гроб своје свекре.¹

Поједина места из овога причања у родослову имају по свој прилици везе са устанком Стевановим. Треба само обратити пажњу на оно што се тамо каже: да је Драгутин послао посланство на гроб својој матери да види шта се догађа на да му све јаве, затим напомену: да су браћа провела многе дане у весељу, тако да се све злурядице и други такви посраме видећи преизобилну љубав њихову, итд.; онда је сасвим оправдано узети да се у току лета 1313, ако не извршило, а оно спремао зашлет између Стевана Дечанскога и краља Милутина. А ево зашто је оправдано тако замишљати.

Што се тиче речи Данилових да (посланици Драгутинови) *виде шта се догодило на да му све јаве*, могу се на два начина тумачити. Према тексту оне значе да је требало да посланици испричају краљу Драгутину појединости о погребу краљице Јелене; али када се узму на ум речи да су се браћа заједнички тако веселила да се све злурядице и други такви посраме итд. онда ова прва реченица као да неће само

¹ Ваља обратити пажњу на то да су се сви ови догађаји догодили пре смрти краља Драгутина (12 марта 1316), а одатле се може извести нов доказ да је Драгутин долазио у Србију 1314 године у лето.

IV

Одборник г. Раденко Драговић, налазећи, да је већ крајње време, да се питање о канализацији Београда реши. Пита председништво за чим стоји исти предмет и зашто се решењу истог једном не приступи.

Заступник председника општине изјављује да се исти предмет налази на решењу код господина министра грађевина. Шта је све по томе предмету до сада урађено, известиће одбор у једној од идућих седница.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

V

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић изјављује да је одбор толико пута тражио од суда да одборским седницама присуствују шефови одељења. Да је суд то наређивао, али да те његове наредбе нису слушане, па ни у данашњој седници нема шефова одељења. Не може да појми толику непослушност шефова према наредбама суда. Констатује и овом приликом да седници нису присутни шефови одељења, а изјављује, да је данас дознао да се у општ. грађевинском одељењу ништа не ради.

Заступник председника општине изјављује да сви шефови одељења не могу присуствовати седници с тога што је локал у коме се држе, тескобан и за господу одборника. Чим се седнице почну држати у сали општ. зграде, шефови ће седницама присуствовати.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве.

(Свршиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Одбор општински у седници својој од 11. ов. м. посвршавао је следеће послове: усвојио је без измена записник одлука прошле седнице;

издао је уверења о владању и имовном стању извесних лица по тражењу последних власти;

то да значи, него вероватно још нешто, исто као што и ова друга добива одређењу смисла. Поред свега тога што су наведене реченице из Данилова причања из таквог текста у коме се близу ни напред ни после не прича ни о каквом раздору између краља Драгутина и краља Милутина, ипак врло је вероватно да је ово Данилова алузија на раздоре или међу самом браћом, или на неке друге догађаје који су покренути са тежњом да се дотадашње добре везе међу браћом поремете. Према овоме може бити оправдана овака предпоставка: кад су се Драгутинови посланици вратили из Србије, они су му испричали како у Србији постоји нека распра која се и његових интереса тиче, и стога се овај лично крене у Србију, под изговором да иде на гроб мајчин, а у ствари да изближе гледа како ће се та распра решити. Према овоме би се буна Стеванова догодила у почетку 1314 године — у јануару или у фебруару.

Има још један податак у родослову на основу којег би се време Стеванова устанка још ближе могло одредити.

Причајући о последњим данима и о смрти краљице Јелене, владика Данило каже да је она, осетив да јој се приближује последњи час разаслала гласнике по свој својој области, јепископима и тумачима и осталим великашима, поручујући им да јој

по молбама: Николе Тодоровића, бив. Ђурчије оvd. да се прими у српско поданство са женом Јулком и сином Илијом; Светозира Матејића, клисара цркве св. Марка, да се прими у српско поданство или да му се изда заштитно уверење и Косте Пејића, слово-слагача државне штампарије да се прими у српско поданство, — изјавио је мишљење, да се молиоцима може по молбама учинити ако томе не буду стајале на путу какве законске сметње;

решио је: да се разреши од дужности и то: г. Коста Николић, главни и г. Миша Полићевећ, помоћни тотор саборне цркве, а да на место првог буде главни тотор исте цркве за 1903 и 1904 год. г. Јован Јовановић, трговац

решио је: да се стави на дневни ред за идућу седницу на прво место предлог одборника г. Живојина М. Перића, да се одреди дан за избор председника београдске општине;

по предмету избора шефа катастарског одсека грађев. одељења решио је: да претходно ужи одбор, у који да уђу одборници: г. г. Јован Смедеревац, Милан Капетановић, Коста Др. Ризнић, Милан О. Петровић и шеф инжењерског одсека г. Рака Мутавчић проучи питање о катастрирању Београда и одбору поднесе извешће са својим мишљењем о томе: на који начин да се изврши овај посао;

одобрено је општинском суду, да може у овој години по добивеном за то надлежном одобрењу а на терет вишка трошаринских прихода утрошити и то: 3000 динара на засипање и поравњавање рупа и ровова на земљишту где су подигнути бунари у Макишу, 6000 динара за проба бушења у Макишу и мокролушкој долини; 1400 динара на довршење бунара грађеног на Белим водама у 1900 години, и 6000 динара за ограду филтра на Белим водама, цементирање филтарског дворишта и напругу надстрешница за смештај испраног материјала.

дођу.¹ Сви који су за њену болест чули похиташе к њој: и сиромаси, и туђинци, хроми и слепи, које је она хранила. Тако се исто и сав сабор српске земље скупи на двор њен у Брњацима.² Ту је приспео био и сам Данило, који је у то доба био владика у манастиру Бањској,³ и рашки јепископ Павле. Пошто су се тако били искупили, краљици Јелени дође последњи час, те се помоли Богу за своју душу, за своју државу, и за своје синове,⁴ па премине на очи свима онима који се око ње

¹ Придте, — вели Данило да је Јелена поручивала — о љубимци, и видите прѣставленне мое; въ поуть бо идоу, въ њже николиже не ходихъ." Дан., Животи 87.

² „И всемоу събору ерьбьскихъ земльє събравъшоу се къ неи въ славньи дворѣ ње зовомъи Брњаци." (Дан. Животи стр. 88). По овим речима мора се узети да Данило доиста мисли на прави српски државни сабор, а не само на сабор области којом је управљала краљица Јелена. Тако се мора мислити још и зато што он иначе бах на истом месту двоји те две ствари: област краљице Јелене и српску државу уопште (упореди: „начеть въсылати вѣстники въ вьсоу земљу државы своеѡе, къ епископомъ же и игоуменом и ислико силньихъ држави ѡе..." (стр. 87); затим: „...и обрѣтохъ се тоу [владика Данило говори о себи] съпрочини брѣтими, епископы же, архимандриты и игоумены и вьсего събора [отъчествиѡ ѡе..." стр. 88.).

³ И миѣ оубо съмѣреному Данилоу соуштоу въ то врѣме епископоу цркъве светаго апостола Христова и прьвоученика арьидихтона Стевана въ мѣсти рѣкомъи Баньска, и ѡко слышашъ о прѣставленнєи сеѡе блаженнєи, скоро потѣштавъ еѡ ислико сила и обрѣтохъ се тоу..." (види горе нап. 1.) Дан., I.e.

⁴ „Раби же твоѡе, а сьны мое — молила се кралица Богу — оутврѣди въ љобъи твоѡи, ѡко да чистимъ ерьдѣцемъ дльжьноуѡу ти хвадоу вьздають въ вьсе дани живота своего." Дан., Животи, стр. 89—90.

Општинска мерина (кантарина). Услед представке општине београдске од 30 августа пр. год. АБр. 7777, а према мишљењу Привредног Савета од 16 јануара ове године Бр. 6/1902 г. Господин министар народне привреде на основу чл. 5. закона о општинској мерини (кантарини) решио је: да се у будуће на пекмез наплаћује општинска мерина по 0,05 динара од 100 килограма.

КЊИЖЕВНИ ПРИКАЗ

Нова Искра, илустровани лист, свеска за јануар тек. године изашла је са следећим садржајем:

На клизавој стази. Слика из Београдског живота од С. П. — Нокна бајка. Песма Душана С. Ђукића. — Усамљеност (De Lamartine). Превоо Ст. К. Павловић. — Под црвеним крстом у Србији 1876. Од М. Р. Веснића. — Моја драга. Песма Влад. Станимировића. — Генералова кћи. Роман. Написао И. Н. Потапенко. С руског превоо Р. — Листовици: 1. Смрти једне девојке (из „Прозаиде“ Змајовиних); 2. Олушевљење (из „Прозаида“ Змајовиних); 3. Сумња од П. В. Мијатовића; 4. Реципи. С руског С; 5. Последњи пут. С руског С; 6. Са швога саровода. Од Влад. Станимировића. — Чује се клевета које из даљине. Песма из Змајовиних „Снохватица“ * Песма од Душана С. Ђукића. — Стари (Алфонз Доде). С франц. превела М. Т. — Срце моје (из пјесама „Аншклија“). Од Османа А. Ђукића. — Под облацима. Драма у једном чину. Написао Бранислав Ђ. Нушић. — Наша писма. Из Петрограда од П. М. Џимовића. — Уз наше слике — Хроника: Наука, Књижевност, Уметност, Разно. — Библиографија.

Слике. Пред амором. (Сликао А. Бугеро). Лујиза Јелсавета Мак Лафлин и Ема Марија Пирсон. Ниш из 1878. год. — Краљевски конак у Нишу (1878 г.). — Болница код Веле-Куле (1878 г.). — Окружно Начелство у Нишу. — Улица Краља Милана I. — Улица Краља Ми-

лана I. (1903 г.). — Тре Краљице Нашалије (1903 г.)“

„Нова Искра“ излази сваког месеца. — Цена: на год. 16. по год. 8. четврт год. 4 дин.; ван Србије год. 10 фор. или 20 дин. у злату. Преплата и све што се тиче администрације шаље се Р. Ј. Одавићу власнику „Нове Искре Капетан Мишина бр. 8.“

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

О КЊИЗИ ИЗ НАУКЕ О ЗДРАВЉУ

„Упаљена свећа меће се на узвишено и видно место, да је сви лепо виде и да свима светли“ (слободан цитат).
Исус Христос.

Госпођо, Господине,

Написао сам и штампао књигу: „Машеринство и шток ногу“, која је нарочито намењена женама, родитељима (који имају женске деце) и мужевима.

Садржина ове књиге спада у делокруг популарне медицине; обухвата једну озбиљну болест, која на 35 случајева бремености долази један пут. Болест коју она расправља, није ни ретка ни изузетна у нашем друштвеном животу.

Они, који ову књигу набаве, прочитају и по њеној се садржини буду управљали, претвориће могућу опасну болест у здравље, и то не једнога већ два живота у један и исти мах — живот матере и детета.

Она није писана нејасним језиком, страним називима и тешким техничким изразима, него је написана јасно и разговетно српски тако, да ће је лако разумети, добро схватити и запамтити сваки онај, који је уредно свршио бар први разред основне школе, а није заборавио српски читати. Њу ће радо и с великом коришћу читати

и они, који су свршили све факултете (а нису по струци лекари).

Они који ову књигу буду купили, нарочито се умољавају, да је никад не дају својим пријатељима и познаницима на „зајам“ и „прочитање“. А за што? то ће сазнати из садржине.

Књига је штампана у формату обичне осмине, а цена јој је један динар. Ко пошље новац за десет књига, добиће једну књигу на дар или динар у новцу. Пети стошина (500) комада ове књиге намењени су да се поклоне сиротним породицама. Из Београда ће се сиромашни обраћати лично писцу, а остале породице ван Београда нека пошљу поред своје тачне адресе и једну поштанску марку од десет пара дин. за поштарину, па ће књигу примити бесплатно. (Превара није допуштена; ко се у томе ухвати изнеће му се име на јавност!)

При вашем одлучивању да ли да жртвујете или не, један динар за ову књигу, имајте на уму: Живот једне мајке и једног дешета вреди више од једнога динара. Ко књигу ову купи, неће се никад кајати, ко не купи, може се горко кајати. Од овог двога, сваки нека бира оно што му се више допада.

Књига се може добити у писца и у свима главнијим књијарницама у Београду. Штампа је лепа и без штампарских грешака, а хартија је fina.

Пошто ове књиге није штампано много комада, то, ко је жели имати, нека не оклева са поруцином.

Књијарима 25 од сто за готово.

31 јануара 1903 год.

Београд.

Др. Св. М. Марковић
лекар
„Теразије“ бр. 36

беху скупили, давши свакоме на по се свој благослов и поуке своје. Тело покојне краљице, уз певање побожних песама пренесу по љутој зими у њену задужбину, манастир Градац. Ту свршише све што треба за погреб, али је не хтедохе погребисти чекајући да дође и краљ Милутин.¹ Мало након тога приспе у Градац тадашњи српски архиепископ Сава, па тек, после свију, дође и краљ Милутин. Њему је свакојако најпре јављено за болест материну, те би се према томе имало очекивати да се он међу првима, а не међу последњима, нађе крај одра своје болесне матере. То што је Милутин дошао последњи и то на неколико дана после мајчине смрти, наводи јако на мисао да је он од пута ка мајци био спречен неким другим значајним пословима. Стога је, а имајући на уму оно што је раније речено, сасвим вероватно да се у то доба краљ Милутин бавио у Зети, угушујући покрет свога сина Стевана.

Према свему овоме што је овде о времену Стеванова покрета речено, може се као поуздано узети да се Стеван побуну против свога оца или у другој половини јануара или у првој половини фебруара 1314 године.²

¹ „...не хотяхомь погря гдла не ожидаште пришествија сына не возлюбленаго... крали Стевана Оуроша“, стр. 91.

² Напред је споменут неки млетачки списак владара са којима су Млечићи били у вези (в. стр. и нап.), а

Утврдивши на овај начин, а према подацима који су до данас познати, време покрета краља Драгутина и Стевана Дечанскога против краља Милутина, на реду је да се што рече и о непосредним узроцима ових догађаја. Пошто се и за ово, као и за многе друге догађаје из живота Стевана Дечанскога, не могу наћи несумњиво тачна обавештења у изворима, размишљање ће се о узроцима ових догађаја морати наснивати поглавито

у исти мах споменуто и мишљење др. Ст. Станојевића да је тај списак писан 1314 (а не 1311 или 1313 године као што мисли Јиречек) и то после смрти краљице Јелене а пре буне Стевана Дечанскога. Кад би ово било истина, онда не би вредело ово што је на овом месту речено о времену буне Стевана Дечанскога, она би се морала помаћи још у 1314 годину, те би се као најраније могла десити у марту или априлу те године. Али ово што др. Станојевић о времену тога списка тврди није довољно поуздано. Тамо је речено да би за оваково тврђење требало још доказа. Станојевић своје тврђење оснива на томе што се у том списку не спомиње краљица Јелена, која је, као што је већ речено, умрла 8 фебруара те године. Пре свега у томе се списку не спомиње ни друга која краљица, нпр. не спомиње се Јелсавета, мати Стевана II Котроманића, која тада, по милости бана Младена Шубића, управљаше Босном уместо свога малолетног сина Стевана (Kláié, Povjest Bosne, 1882, стр. 92), а она је свакојако имала с Млечићима тешких веза него ли краљица Јелена. Сем тога не може се доказати да је краљица Јелена уопште и стојала у вези са Млечићима. За њу се зна да је стајала, и то не баш у сасвим часним, везама са Дубровником (Mon. Serb. стр. 69) и са паном (Theiner, Monum. Hungariae, tom. I. р.), али да је била у вези с Млечићима, нема помена, па шта више могло би се рећи да и није. Млечи су са околним земљама одржавали поглавито везе политичке и трговачке природе, а религиозне су их се веома мало тицале, као што се то тицало Дубровчана и нарочито папе, те им по свој прилици везе са краљем Јеленом нису ни биле потребне. Према овоме пак Станојевићево тврђење није поуздано, и оно не смета резултату који је овде о времену Стеванове буне изведен.

на разним предпоставкама, те ће се стога више него што је то досад рађено водити рачуна о томе како о томе мисле данашњи или мало ранији историци, који што о овоме рекоше.

7. Кад се пажљиво размотре подаци који су за ове догађаје напред наведени, могу се одмах уочити три чиниоца од којих је потицало углавном све оно што се у овим догађајима може запазити. Ти су чиниоци: краљ Драгутин, Стеван Дечански и српска властела — свако са својим начелима, правима и интересима. Стога, кад се хоће да тражи посредан и непосредан повод догађаја који се у 1313 и 1314 години одиграваху у српској краљевини, ваља вазда имати на уму оно што је хтео краљ Драгутин, што је хтео Стеван Дечански и шта су хтели српска властела. Испитати шта је свака страна хтела; одредити везе између њихових тежња и политичких начела и интереса краља Милутина, и пронаћи моменат када су они први сви заједнички могли да устану у одбрану својих права и интереса од Милутина, значи уједно наћи и непосредне разлоге немирима у години 1313 и 1314.

(Наставиће се)

ГЛАВНА УПРАВА ОПШТИНСКЕ ТРОШАРИНЕ

ИЗВОД

СТАТИСТИКЕ ЗА МЕСЕЦ ЈАНУАР 1903 ГОД. УПОРЕДНО СА МЕСЕЦОМ ЈАНУАРОМ 1902 ГОД.

ТЕК. БРОЈ.	Р О Б А	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1902.				ЗА ГОДИНУ 1903.				ВИШЕ		МАЊЕ			
			ТЕЖИНА	ТАКСА од 0/0		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА	ТАКСА од 0/0		СКУПА ПРИХОД		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
				СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА		ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.				
1	Воће без разлике	Клгр.	25022		2	500 44	40854	2	817 08	316 64						
2	Зелен, вариво и остало	"	85763		2	1715 26	103252	2	2065 04	349 78						
3	Лук и кромпир	"	74201		1	742 01	98372	1	983 72	241 71						
4	Сено	Кола	675		50	337 50	429	50	214 50				123 00			
5	Грис и гершл	Клгр.	4480		3	134 40	3725	3	111 75				22 65			
6	Дрво за гориво	К. м.	131		30	39 30	5529 ⁵	30	1658 85	1619 55						
7	Грађа: летве, даске, греде	"	230 ⁵		50	115 25	200 ²⁰⁰	50	100 10				15 15			
8	Грађевински материјал	Клгр.	20		12 50	2 50	11	12 50	1 38				1 12			
9	Свиње преко 15 клгр.	"	10855		8	868 40	11439	8	915 12	46 72						
10	Прасад до 15 клгр.	Комад.	725		1	725	479	1	479				246			
11	Јагњад и овце	"	508		1	508	424	1	424				84			
12	Зечева	"	205		50	102 50	244	50	122	19 50						
13	Дивљач	"					2	5	10	10						
14	Живина перната ситна	"	22444		10	2244 40	20890	10	2089				155 40			
15	" " крупна	"	3207		20	641 40	2525	20	505				136 40			
16	Риба свежа	Клгр.	2308		5	115 40	4156	5	207 80	92 40						
17	Сардине у бурадима	"	120		5	6	236	5	11 80	5 80						
18	Месо, сланина сирова	"	5369 ⁵		10	536 95	2364	10	236 40				300 55			
19	Месо, сланина осушена	"	5975		20	1195 00	3185	20	637				558			
20	Млеко	"	195334		5	9766 70	179949	5	8997 45				769 25			
21	Јаја	"	14804		5	740 20	15150	5	757 50	17 30						
22	Колачи и брашнице	"	150		4	6	632 ⁵	4	25 30	19 30						
23	Бисквит	"	51		10	5 10	725	10	72 50	67 40						
24	Све израде од шећера	"	1420		10	142 —	1049	10	104 90				37 10			
25	Конзерве од меса и риба	"	699		20	139 80	956	20	191 20	51 40						
26	Сардине у кутијама	"	726		5	36 30	1298	5	64 90	28 60						
27	Сир стран	"	297		20	59 40	642	20	128 40	69 00						
28	Скоруп (кајмак)	"	3473		5	173 65	4010	5	200 50	26 85						
29	Масло (бутер)	"	635		10	63 50	963	10	96 30	32 80						
30	Вино обично	литар	108537		8	8682 96	107565	8	8605 20				77 76			
31	" фино	"	148		25	37	220	25	55 —	18						
32	Ракија до 10 гради	"	78944		10	7894 40	110616	10	11061 60	3167 20						
33	" до 15 гради	"	4202		12	504 24	12773	12	1532 76	1028 52						
34	" преко 15 гради	"	10629		25	2657 25	27608	25	6902 —	4244 75						
35	Ликери, коњак и рум	"	924		20	184 80	1053	20	210 60	25 80						
36	Пиво	"	145104 ⁵		10	14510 45	125543 ⁵	10	12554 35				1956 10			
37	Сирће	"					14	3	42	42						
38	Есенција	"	1763		25	440 75	30	25	7 50				433 25			
39	Минералне воде	"	4114		5	205 70	783	5	39 15	166 55						
40	Угаљ камени	ваг.	62		6	372	117 ⁹⁰⁰	6	707 58	335 58						
41	Мрамор у пола углађен	Клгр.	588		50	2 94	180	50	90				2 04			
42	Мрамор углађен	"	1937		3	58 11	570	3	17 10	41 05						
43	Трегери гвоздени	"					11040	50	55 20	55 20						
44	Стакло за прозоре	"	33498		2	669 96	22659	2	453 18	216 78						
45	Јужно воће	"	9568		5	478 40	13961	5	698 05	219 65						
46	Бадем, суво грожђе	"	2808		3	84 24	2217	3	66 51				17 73			
47	Зачинци прости	"	5235		8	418 80	4125	8	330	88 80						
48	" бољи	"	180		50	90	519	50	259 50	169 50						
49	" најбољи	"			100		8 ⁵⁰	100	8 50	8 50						
50	Кафа	"	54380		2 50	1359 50	33526	2 50	838 15				521 35			
51	Чоколада	"	109		10	10 90	626	10	62 60	51 70						
52	Шећер	"	252259		50	1261 30	419808	50	2099 04	837 74						
53	Пиринач	"	29800		1	298 —	71700	1	717 —	419						
54	Креч и цемент	"	64080		25	160 20	125140	25	312 85	152 65						
55	Зејтин	"	11811		2	236 22	31795	2	635 90	399 68						
56	Маст за јело	"	946		30	283 80	617	30	185 10	98 70						
57	Свеће	"	6535		2	130 70	8001	2	160 02	29 32						
58	Сода	сифона	11809		05	590 45	7394	05	369 70				220 75			
59	Кола дрвен. материјала	кола	33		1	33	30	1	30				3			
60	Кола до 1 тоне	"	20882		20	4176 40	26952	20	5390 40	1214						
61	Од товарног коња	комада	200		10	20	400	10	40	20						
62	Карте за слобод. улаз у варош	"					32	2	64	64						
За пренос						67514 83			76698 35	15475 96			9292 44			

ТЕК. БРОЈ	РОБА	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1902.				ЗА ГОДИНУ 1903.				ВИШЕ		МАЊЕ			
			ТЕЖИНА	ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА	ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
			СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
	Пренето				67514	83					76698	35	15475	96	9292	44
63	Пријаве							1852		05	92	60	92	60		
64	Лежарина				474	40					931	92	457	52		
65	Казне кријумчара				16	40					25	20	8	80		
66	Мерина				438	40					574	95	136	55		
67	Пијачарина				43	90					40	45			3	45
68	Дозволе за продају млека				223						471	60	248	60		
	Свега				68710	93					78835	07	16420	03	6295	89
	Приход у месецу јануару 1902										68710	93	6295	89		
	Вишак у месецу јануару 1903										10124	14	10124	14		

К.М. 719
1 фебруара 1903 године,
Београд

Из Управе општинске трошарине

О Г Л А С

Према одобрењу г. министра грађевина од 6 фебруара т. год. Бр. 689 држаће Управа града јавну усмену лицитацију у своје грађевинском одељењу на дан 17 фебруара у 10 часова пре подне за **оправку оградног зида око плаца Академије Наука у Београду.**

Предрачунска је цена овога посла 1074 динара и 99 пара дин. а кауција у 150 динара, полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града, 10. фебруара 1903 г. Г.М. 119 у Београду.

О Б Ј А В А

На дан 17-ог овог месеца по подне држаће се у канцеларији економног одељења општине, јавна усмена лицитација за израду одела за позорнике и служитеље општинске, и то:

I, За позорнике

- 35 блуза
- 35 панталона
- 35 капа-качкета
- 9 шињела
- 9 монограма-значки

II, За служитеље

- 21 капут
- 21 прслук
- 21 капа-качкета
- 1 шињел

Позивају се лицитанти да дођу на лицитацију. Лицитација почиње означеног дана у 2 а свршава се у 5 сати по подне.

Кауција се полаже у 200 дин. у новцу или вредећим хартијама.

Ближа извешћа и мустре могу се видети у економном одељењу општине.

Од суда општине београдске 11 фебруара 1903 год. Београд, АБр. 245—246. Београд.

О Б Ј А В А

Како се по решењу суда и одбора од 18. Децембра прош. г. АБр. 10.876 није могла извршити **продаја чамца 27 Јануара на Савској обали и 2 Фебруара на дунавском кеју**, то ће управа трошаринска продавати иста своја два чамца *на дан 16 Фебруара ове год.* од 9—12 часова пре подне пред кафаном „Шаран“ на дунавском кеју.

Лицитирати се могу оба чамца или сваки засебно.

Продаја важи ако је суд одобри а кауција се полаже по 10 динара за чамца.

Позивају се купци да на лицитацију дођу.

Бр. 585 Од управе трошаринске 5. Фебруара 1903 г. у Београду.

Н А З Н А Њ Е

Ставља се до знања поштованом престоличком грађанству, да је по наредби више духовне власти, утврђен овакав ред вршења парастоса и помена на новом гробљу, пошто је до сада стално дежурство гробљанског свештеника укинута:

1, Сваког дана, за вршење помена на новом гробљу, дежура по један парохијски свештеник по распореду.

Дежурства на новом гробљу трају од 8—12 пре подне, и од 3 часа па до заласка сунчева, по подне.

2, Општи парастоси у месецима: октобру, новембру, децембру, јануару и фебруару врше се у 9 часова пре подне, а у осталим месецима у 8¹/₂ часова пр. подне, и то само у цркви у суботне дане

3, Дежурни свештеник има искључиво право вршења помена.

4, У недељне и празничне дане не врше се парастоси ни у цркви ни на гробовима.

Из канцеларије проте града Београда, 22. јануара 1903 г. у Београду. ПБр. 74.

О Б Ј А В А

Пријаве у дубликату и трипликату, које трговци попуњавају за извоз робе преко трошаринских станица, од 1 новембра т. г. важиће само оне које су нумерисане и штемповане, а могу се добити на станицама трошаринским и код Управе.

Ово се објављује трговцима београдским ради управљања.

Од управе општин. трошарине 30 октобра 1902 год., Бр. 3350.

О Б З Н А Н А

Многи београдски грађани, као и официри који приликом продаје своје стове, не знају где и како могу добити сточне билете за исту, услед тога лутају по неколико дана по ненадлежним канцеларијама док не наиђу на ону у којој тај посао могу обавити.

Стога да би сопственици стове што пре сточне билете добили, нека се ради објашњења обраћају кланичном одељењу општинског суда, које ће их даље упућивати где треба да исти посао сврше.

Од суда општине града Београда 6 Јула 1902 год., АБр. 6294, Београд.

Наши претплатници

Молимо претплатнике нашега листа који нису за прошлу годину измирили претплату, да изволе исту што скорије измирити.

Претплату у Београду прима уредник, а иста се може положити и разносачима листа на признаницу његову.

Претплатници из унутрашњости могу положити претплату код поште.